

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?

V případě správního trestání je zcela esenciální normou zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, jenž upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku, jak je ostatně uvedeno v ustanovení § 1 tohoto zákona. Cílem tohoto příspěvku je pak zodpovědět otázku, zdali je „oznámení“ soukromých osob o přestupku oznámením ve smyslu § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a pakliže není, tak jak vlastně s takovým oznámením naložit.

Pro zodpovězení položené otázky je nejprve nutné ve stručnosti představit samotnou právní úpravu přestupkového řízení. Jak již bylo výše uvedeno, tak správní řízení o přestupku je upraveno v zákoně č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Zákon o odpovědnosti za přestupky pak v ustanovení § 78 odst. 1 stanovuje povinnost správního orgánu – věcně a místně příslušného k projednání přestupku – zahájit řízení o každém přestupku, který zjistí.

Jak již v minulosti konstatoval Ústavní soud, tak správní řízení je obecně ovládáno principem oficiality a legality.^[1] Pod principem oficiality si pak lze představit povinnost správního orgánu zahájit správní řízení, jakmile nastane skutečnost, kterou zákonná úprava předpovídá, a to bez ohledu na to, jak se s touto skutečností seznámí. Princip legality na druhou stranu obsahuje povinnost správního orgánu stíhat veškeré delikty, o kterých se dozví, a to z moci úřední. Z obsahu ustanovení § 78 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky pak nesporně plyne, že správní řízení o přestupku může být zahájeno toliko *ex officio* (z moci úřední), a nikoliv na žádost. S tím souvisí skutečnost, že dle platné právní úpravy neexistuje žádné subjektivní právo fyzické nebo právnické osoby na to, aby bylo zahájeno řízení o přestupku jiné osoby, neboť stíhání pachatele přestupku a jeho případné potrestání je věcí pouze vztahu mezi státem a pachatelem přestupku.^[2]

Jednou z možností, jak se příslušný správní orgán může dozvědět o spáchání přestupku, je pak prostřednictvím oznámení ve smyslu § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky. Podle ustanovení § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že má-li orgán Policie České republiky, Vojenské policie nebo jiný správní orgán důvodné podezření, že byl spáchán přestupek, a není-li sám příslušný k jeho projednání, oznámí tuto skutečnost bez zbytečného odkladu příslušnému správnímu orgánu. V rámci obsahu tohoto ustanovení je pak doplněno, že v oznámení je nutno uvést zejména, kdo je podezřelým z přestupku (pokud mu je znám), popis skutku, ve kterém je přestupek spatřován, místo a čas, kdy měl být přestupek spáchán, zákonné ustanovení obsahující skutkovou podstatu předmětného přestupku a důkazní prostředky, které mu jsou známy.

Předmětné ustanovení tedy upravuje oznamovací povinnost správních orgánů. Důvodová zpráva k zákonu o odpovědnosti za přestupky^[3] pak výslovně stanoví, že oznamovací povinnost dle § 73

zákona o odpovědnosti za přestupky se výlučně týká správních orgánů ve smyslu § 1 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“) – tedy orgánů moci výkonné, orgánů územního samosprávného celku, fyzických nebo právnických osob či jiných orgánů vykonávajících působnost v oblasti veřejné správy a orgánů policie.

Pro výše uvedené je tedy nutno dojít k závěru, že termín oznámení přestupku ve smyslu § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky je zde použit pro označení kvalifikovaného podnětu, který jsou povinny podat výše uvedené subjekty. „Oznámení“ přestupku soukromých osob tedy není možné považovat za oznámení ve smyslu § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky. Tento závěr pak potvrzuje jak odborná komentářová literatura[4], tak i obsah samotné důvodové zprávy k zákonu o odpovědnosti za přestupky[5].

Není-li ty tedy možné „oznámení“ přestupku soukromých osob považovat za oznámení ve smyslu § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky, pak je otázkou, jakou povahu toto „oznámení“ vlastně má, když zákon o odpovědnosti za přestupky se k této otázce žádným způsobem podrobněji nevyjadřuje.

K tomu je nutno připomenout, že řízení o přestupku je zvláštním druhem správního řízení, na které dopadá úprava správního řádu, který je nutno považovat za obecný předpis pro většinu správních řízení, tj. správní řád vystupuje jako *lex generalis*. Je-li správní řád obecným právním předpisem (*lex generalis*), *a contrario* musí být zákon o odpovědnosti za přestupky ke správnímu řádu právním předpisem zvláštním (*lex specialis*). Stejný názor zastává například i rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu.[6]

Česká právní úprava používá obecnou římskou zásadu, že zvláštní právní úprava má přednost před právní úpravou obecnou (*lex specialis derogat legi generali*). Tuto zásadu lze chápat i tak, že neexistuje-li zvláštní právní úprava konkrétní věci, použije se právní úprava obecná – v našem případě správní řád.

Správní řád v ustanovení § 42 stanovuje povinnost správního orgánu přijímat podněty, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední. „Oznámení“ přestupku soukromých osob tedy bude právě obecným podnětem k zahájení správního řízení. Ostatně komentářová literatura k tomu uvádí: „*Určitá oznámení o spáchaných přestupcích mohou přicházet rovněž od soukromých osob (ať fyzických či právnických). Tato oznámení je nutno považovat za podněty k zahájení správního řízení z moci úřední, pro které nejsou stanoveny žádné bližší požadavky či náležitosti.*“[7] Skutečnost, že je „oznámení“ přestupku soukromých osob svou povahou pouze podnětem k zahájení řízení ve smyslu § 42 správního řádu, má pak významný vliv na způsob vypořádání se s takovým podáním.

V případě oznámení přestupku ve smyslu § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky, má správní orgán příslušný k projednání přestupku několik možností, jak se s tímto oznámením může vypořádat. První možností je, že správní orgán na podkladě zaslaného oznámení zahájí správní řízení o přestupku. Druhou možnost, kterou se může příslušný správní orgán vypořádat s doručeným oznámením je vydání příkazu, a to buď příkazu na místě dle § 91 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky nebo příkazu dle § 90 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, je-li tento příkaz vydáván jako první úkon v řízení, tj. bez zahájení správního řízení. Poslední možností vyřízení oznámení je odložení věci dle § 76 zákona o odpovědnosti za přestupky předtím než správní orgán vůbec správní řízení zahájí.

Budeme-li se věnovat způsobům vyřízení podnětu ve smyslu § 42 správního řádu, má správní orgán příslušný k projednání přestupku následující možnosti. K tomu je však nutno nejdřív doplnit, že ustanovení § 42 správního řádu rovněž stanovuje, že pokud podatel podnětu o to požádá, je správní orgán povinen sdělit mu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil (jinému)

příslušnému správnímu orgánu.

Příslušný správní orgán může na podkladě podaného podnětu zahájit správní řízení o přestupku z moci úřední, přičemž na zahájení řízení nemá podatel podnětu právní nárok, jak již bylo uvedeno výše. Pakliže podatel podnětu o to požádá, je správní orgán povinen sdělit tomuto podateli ve stanovené lhůtě, že zahájil správní řízení z moci úřední, a to prostřednictvím toliko sdělení dle části čtvrté správního řádu.

Další možností je, že příslušný správní orgán na podkladě podaného podnětu neshledá důvody pro zahájení řízení. V takovém případě není nutné vydávat usnesení o odložení věci ve smyslu § 76 zákona o odpovědnosti za přestupky jako v případě oznámení přestupku – správní orgán pouze za situace, kdy o to podatel podnětu požádal tomuto podateli ve stanovené lhůtě sdělí, že neshledal důvody pro zahájení řízení z moci úřední. Tuto skutečnost příslušný správní orgán sdělí podateli taktéž prostřednictvím sdělení.

Poslední možností, kterou bude moci správní orgán příslušný k projednání přestupku podnět vyřídit, je taktéž vydání příkazu na místě nebo příkazu ve smyslu § 90 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky jako prvního úkonu v řízení. Jelikož je pak příkaz materiálně zvláštní formou rozhodnutí (tj. rozhodnutím *largo sensu*), je autor toho názoru, že i v tomto případě má příslušný správní orgán povinnost podateli podnětu sdělit – pakliže o to požádal – jakým způsobem jeho podnět vypořádal. Příslušný správní orgán by za takové situace měl tedy podateli sdělit, že na základě jeho podnětu ve věci rozhodl prostřednictvím příkazu jako zvláštní formy rozhodnutí, a to bez zahájení správního řízení.

Na podkladě výše uvedeného je tedy možno uzavřít, že „oznámení“ přestupku ze strany soukromých osob není oznámením ve smyslu § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky (kvalifikovaným podnětem), ale toliko prostým podnětem ve smyslu § 42 správního řádu. Z toho mimo jiné plyne, že příslušný správní orgán není v případě podnětu povinen, kdy neshledá důvody pro zahájení správního řízení z moci úřední, vydat usnesení o odložení věci dle § 76 zákona o odpovědnosti za přestupky. Pakliže však o to podatel podnětu požádá, je správní orgán povinen mu v zákonném stanovené lhůtě sdělit, že neshledal důvody pro zahájení řízení z moci úřední.

JUDr. Jan Novotný,
advokátní koncipient

[KVB advokátní kancelář s.r.o.](#)

Teplého 2786
530 02 Pardubice

Tel.: +420 226 259 401
e-mail: pravnik@akkvb.cz

[1] K tomu například srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 6. 2001, sp. zn. II. ÚS 345/01

[2] Opt. cit.

[3] Srov. zvláštní část důvodové zprávy k § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky. Dostupná například [zde](#).

[4] Například viz RIGEL, Filip. § 73 [Oznamování přestupku]. In: BOHADLO, David, Jan BROŽ, Stanislav KADEČKA, Petr PRŮCHA, Filip RIGEL a Vít ŠTASTNÝ. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: komentář. 2 vydání [online] Praha: Wolters Kluwer, 2022. In: ASPI ASPI [právní informační systém] Wolters Kluwer ČR [cit. 14. 10. 2023]

[5] Viz Srov. zvláštní část důvodové zprávy k § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky. Dostupná například [zde](#).

[6] K tomu například srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2009, č. j. 9 As 57/2008-35, č. 1949/2009 Sb. NSS

[7] Viz JEMELKA, Luboš. § 73 [Oznamování přestupku]. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 577, marg. č. 13.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak se bránit proti územnímu plánu?](#)
- [Evropské dotace srozumitelně: Díl druhý – Žadatel nebo příjemce?](#)
- [Uzavírky místních i účelových komunikací a zřizování objížděk](#)
- [Reforma nařízení EU 261/2004: Co znamená pro letecké dopravce?](#)
- [Evropské dotace srozumitelně: Díl první – Unijní a národní rámec](#)
- [Když důkazy nestačí: Rizikové aspekty prokazování řádného užívání ochranných známek](#)
- [Nestačí „mít systém“ aneb povinnosti veřejnoprávních původců při přechodu na atestovaný eSSL](#)
- [Výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2025: nové regulační priority v oblasti ochrany osobních údajů](#)
- [Právní průvodce českou krajinou](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)